

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 18783
Tarih: 25.05.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/05/2022 16:21
Sayı: E-120.10-1020954

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TÜİK, Mart ayına ait tarımsal girdi fiyat endeksi verilerini açıkladı. TÜİK'in hesabına göre tarımsal girdi fiyat endeksi 2022 yılı Mart ayında bir önceki aya göre yüzde 15,16 ve bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 105,70 oranında arttı. Tarımsal girdiye dahil edilen alt gruplarda gübre ve enerjideki artışlar başı çekiyor. Gübrelerdeki fiyat artışı bir önceki aya göre yüzde 44'ü bulurken yıllık bazdaki artış yüzde 228 olarak tespit edildi. Enerjideki fiyat artışı da aylık bazda yüzde 23 olurken yıllık bazda yüzde 175 olarak tespit edildi. Tarımsal girdi fiyatlarında yaşanan artışın önlenmesi ve hükümetin çiftçilere verdiği desteği girdi fiyatlarında yaşanan artış oranının düzeyine çıkarması ve çiftçilerin yüksek maliyetlerden kaynaklı yaşadığı sorunların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) yıllık %105,70, aylık %15,16 arttı: Tarım-GFE'de (2015=100), 2022 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %15,16, bir önceki yılın Aralık ayına göre %47,98, bir önceki yılın aynı ayına göre %105,70 ve on iki aylık ortalamalara göre %44,42 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %7,85, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %16,12 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %56,43, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %113,89 artış gerçekleşti.

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 7 alt grup daha düşük, 4 alt grup daha yüksek değişim gösterdi: Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, %31,48 ile veteriner harcamaları ve %34,54 ile tohum ve dikim materyali oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %228,20 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve %175,39 ile enerji ve yağlar oldu.

Aylık Tarım-GFE'ye göre 9 alt grup daha düşük, 2 alt grup daha yüksek değişim gösterdi: Aylık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, %2,73 ile makine bakım masrafları ve %3,31 ile diğer mal ve hizmetler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %44,65 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve %23,32 ile enerji ve yağlar oldu.

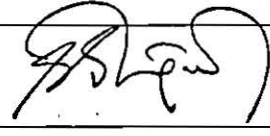
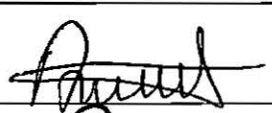
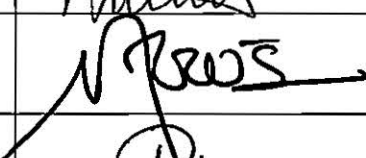
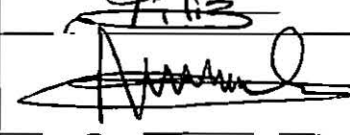
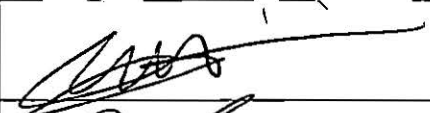
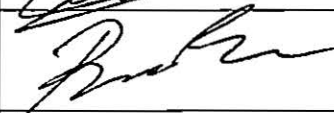
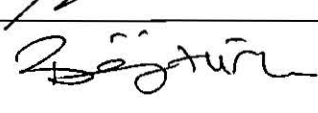
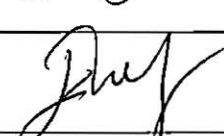
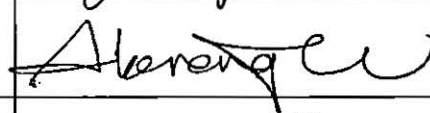
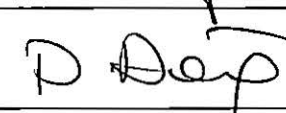
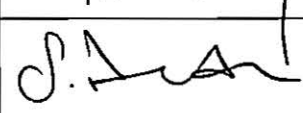
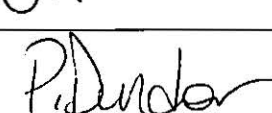
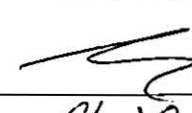
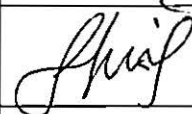
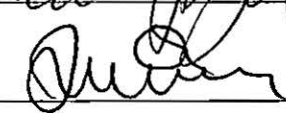
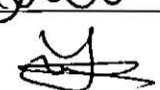
Üretimi zorlayan girdi maliyetlerine karşı ek destekleme kararı alındı. Buna göre, Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeli kapsamında 2021 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtlarına göre buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerinde bir defaya mahsus olmak üzere dekara 50 lira ek girdi desteği ödenecek. 2022 yılı sertifikalı tohum kullanım desteği de bu kapsamda dekara arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf ve çeltiğe 24 lira, aspire 5 lira, nohut ve kanolaya 20 lira, susama 4 lira, kuru fasulye, mercimek ve yoncaya 30 lira, patatese 100 lira, fiğ, yem bezelyesi, korunga ve soyaya 22 lira, yer fısığına 17 lira olarak ödenecek. Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği de 46 bin liradan 52 bin liraya çıkarıldı.

Üre gübrenin tonu mevcutta bölgelere göre 11 bin lira ile 12 bin liraya çıktı. Sadece bitkisel üretim değil, et ve süt üretimi de bu desteklerden direkt etkileniyor. Sulu tarım yapılan alanlarda elektrik, mazotla ilgili sıkıntılar, gübrede artan fiyat; yani üreticinin enflasyonu oldukça yükseldi. ÖTV ve KDV'yi de kullanarak çiftçinin girdilerinde önemli kolaylıklar oluşturmamız. Çiftçinin enflasyonuna göre bir ayarlama yapılırsa destek çalışmaları da daha iyi yürütülür. Örneğin, devlet kendisi gübre ithal edip çiftçiye uygun fiyata ulaştırabilir veya mazotta ÖTV indirimi yapılabilir.

Çiftçiye yapılan destek oranlarının yetersiz olması çiftçinin artan girdi maliyetleri karşısında üretime devam edememesine ve besicilerin süt veren hayvanları kesime göndermesine yol açmaktadır. Ülke gıda krizinin eşliğindedir. Son 10 yılda çiftçilerin ekim yapmaktan vazgeçtiği alanların miktarı 4,2 milyon hektara ulaştı. Çiftçinin bankalara olan borcunun 255 milyar lirayı aştığı bu dönemde üretim durma aşamasına gelmiştir.

Ulusal Süt Konseyi, çiğ süt litre fiyatını 7,5 TL olarak açıkladı. Tarım ve Orman Bakanlığı ise, üreticilere 3 ay boyunca verilen 1 TL'lik destek primini 20 kuruşa düşürdü. Tarımsal girdi fiyatlarında yaşanan artışın önlenmesi ve hükümetin çiftçilere verdiği desteği girdi fiyatlarında yaşanan artış oranının düzeyine çıkarması ve çiftçilerin yüksek maliyetlerden kaynaklı yaşadığı sorunların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	NUSRETTİN MACIN	ŞANLIURFA	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	